

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/116/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513224835
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Svetlovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1513224835.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Svetlovskej a členiek senátu JUDr. Blanky Malichovej a JUDr. Zuzana Mališovej, v právnej veci žalobcu: Dopravný podnik Bratislava, a.s., so sídlom Olejkárska 1, Bratislava, IČO: 00 492 736, zast. JUDr. Vladimír Kán, advokát, so sídlom Advokátska kancelária ECKER - KÁN & partners, Nám. M. Benku 9, Bratislava, proti odporcovi: P. L., nar. XX. XX. XXXX bytom U. XX, W., o zaplatenie 50,50 eura s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V, č. k. 14C/214/2014 - 23, zo dňa 19. augusta 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia istiny 50,50 eura a odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Vykonaným dokazovaním zistil, že odporca cestoval dopravným prostriedkom navrhovateľa dňa 7. 6. 2011 na linke č. 50 a pri kontrole sa nepreukázal platným cestovným lístkom. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 9 písm. b/, § 12 ods. 4, 5 zákona č. 168/1996 Z. z., § 52 ods. 2, § 100 ods. 1, § 101 a § 108 Obč. zák., § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., čl. 6 Prepravného poriadku MHD v Bratislave a čl. 5 Tarify mestskej hromadnej dopravy. Svoje rozhodnutie založil na konštatovaní, že predmetný spor sa týka nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, preto musel ex offo prihliadnuť na nemožnosť uplatnenia práva navrhovateľa z dôvodu premlčania, ktorá skutočnosť mu bránila priznať plnenie navrhovateľovi voči odporcovi ako spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Uviedol, že pri spotrebiteľských zmluvách má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, teda úprava spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Súd prvého stupňa vyvodil záver, že jednoročná premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, pričom odporca bol prepravným kontrolórom kontrolovaný dňa 7. 6. 2011, kedy mal oprávnenie prevziať úhradu dlžného cestovného a úhradu v sume 50 eur. Nasledujúcim dňom 8. 6. 2011 sa teda odporca dostal s plnením záväzku do omeškania a zároveň začala plynúť jednoročná premlčacia lehota. Pretože navrhovateľ podal predmetný návrh až dňa 17. 7. 2013, teda po uplynutí jednoročnej premlčacej lehoty, návrh s poukazom na § 108 Obč. zák. z dôvodu premlčania nároku zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi istinu 50,50 eura, resp. aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vytykal nesprávne právne posúdenie veci tým, že súd prvého stupňa nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Namietal, že problematiku premlčania s ohľadom na jeho aplikáciu v súdnom konaní upravuje predovšetkým ustanovenie § 100 ods. 1 Obč. zák., kde je jednoznačne ustanovené, že na premlčanie má súd prihliadnuť len na námietku dlžníka. V predmetnom prípade nebolo zo strany súdu prvého stupňa možné použiť zákon o ochrane spotrebiteľa v časti novelizovaného ustanovenia § 5b, a to z dôvodu absencie prechodných ustanovení. Návrh na vydanie platobného rozkazu zo strany navrhovateľa bol na príslušný súd podaný pred dňom účinnosti novely zákona o ochrane spotrebiteľa, t.j. pred dňom 1. 5. 2014. Retroaktívne použitie právnej normy - ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa je preto v zmysle vyššie uvedeného neprípustné a v rozpore s princípom právnej istoty ako jedného zo základných princípov právneho poriadku Slovenskej republiky. Uviedol, že čl. VIII. zákona č. 102/2014 Z. z. došlo k novelizácii zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom sa však zákonodarca nezaoberal otázkou prechodných ustanovení, ktorých predmetom by bola aplikácia ustanovenia § 5b zákona č. 102/2014 Z. z. s ohľadom na súdne konania začaté pred účinnosťou predmetnej novely. Vzhľadom na túto skutočnosť sú pravidlá postupu v takomto prípade jednoznačne dané v právnej teórii, a tiež sú vymedzené aj platnými ústavnými princípmi. Zdôraznil, že je nevyhnutné aplikovať všeobecne platné pravidlo pri zmene právneho predpisu, resp. zrušení právneho predpisu a nahradení ho novým právnym predpisom. Toto pravidlo určuje, že právne vzťahy, ktoré vznikli za platnosti a účinnosti skoršieho právneho predpisu, sa v čase platnosti a účinnosti neskoršieho právneho predpisu naďalej spravujú právnym predpisom, za účinnosti ktorého vznikli, ak neskorší právny predpis neustanovuje inak. Keďže v novele zákona o ochrane spotrebiteľa prechodné ustanovenia vzťahujúce sa na ustanovenie § 5b s ohľadom na súdne konania začaté pred dátumom účinnosti predmetnej novely chýbajú, bol súd prvého stupňa v konaní začatom na základe návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 20. 5. 2013, doručeného súdu prvého stupňa dňa 17. 7. 2013, t.j. pred dátumom nadobudnutia účinnosti novely zákona o ochrane spotrebiteľa, povinný postupovať podľa doterajších predpisov a teda postupovať v zmysle ustanovenia § 100 ods. 1 Obč. zák., kedy súd na premlčanie prihliadne len na námietku dlžníka. Táto námietka však zo strany dlžníka vznesená nebola. V súvislosti s otázkou aplikovania jednoročnej premlčacej lehoty poukázal na skutočnosť, že povinnosť odporcu zaplatiť navrhovateľovi úhradu za nepreukázanie sa cestovným lístkom vznikla v zmysle § 9 písm. b/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z. z. a teda nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Obč. zák. Mal za to, že Občiansky zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou premlčacou dobou, pričom v zmysle legislatívy platnej a účinnej do 1. 5. 2014 súd prihliadne na premlčanie iba za predpokladu, že dlžník vznesie námietku premlčania a súčasne sa premlčania dovoľá, preto súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď návrh navrhovateľa zamietol z dôvodu premlčania nároku.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal vec v medziach dôvodov odvolania, ktorými je viazaný podľa § 212 ods. 1 O. s. p., vrátane konania ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 156 ods. 3 O. s. p.), a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Podľa § 760 Obč. zák. zmluvou o preprave osôb vznikne cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Podľa § 52 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 17. 7. 2013 domáhal zaplataenia cestovného a úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom v zmysle § 9 písm. b/, § 11 ods. 1 písm. d/ a § 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z. z., prepravného poriadku a tarify navrhovateľa. Domáhal sa tak práv z prepravy, keď ako právo na zaplataenie cestovného, tak aj právo na zaplataenie úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom majú svoj právny základ v porušení zmluvy o preprave uzavretej v zmysle § 760 Obč. zák. Podrobnejšiu úpravu osobnej prepravy prítom určujú v súlade s § 772 Obč. zák. osobitné predpisy, najmä prepravný poriadok navrhovateľa (upravujúci výšku úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom) a jeho tarifa.

Súd prvého stupňa sa správne zaoberal otázkou premlčania v zmysle § 108 Obč. zák., podľa ktorého sa práva z prepravy premlčujú za jeden rok. Z hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 7. 6. 2011 vyplýva, že v uvedený deň cestoval odporca bez cestovného lístka na linke č. 50; zároveň bol vyzvaný na zaplataenie 50,50 eura; uvedeným dňom tak mohlo byť právo navrhovateľa na zaplataenie cestovného a úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom uplatnené prvý raz. Nakoľko návrh na začatie konania bol podaný až dňa 17. 7. 2013, bol nepochybne podaný po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby, keď po prihladnutí na premlčanie z úradnej povinnosti aj bez návrhu v zmysle ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., súd prvého stupňa vyhodnotil navrhovateľom uplatnený nárok ako premlčaný s odôvodnením, že predmetný spor sa týka nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. Z uvedeného dôvodu nebolo možné navrhovateľovi premlčané právo priznať (§ 100 ods. 1 Obč. zák.). Námietka navrhovateľa ohľadom potreby rozdielneho posudzovania premlčania práva na zaplataenie cestovného a práva na zaplataenie úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom nie je dôvodná práve s poukazom na uvedené uplatnenie práv z prepravy ako pri práve na zaplataenie cestovného, tak aj pri práve na zaplataenie úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom. Ako právo na zaplataenie cestovného, tak aj právo na zaplataenie úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom sa premlčujú v zmysle § 108 Obč. zák. za jeden rok. Na odvoláciu námietku, že s prihľadnutím na absenciu prechodných ustanovení vzťahujúcich sa na ustanovenie § 5b, bol súd prvého stupňa povinný v konaniach začatých pred dátumom účinnosti novely zákona o ochrane spotrebiteľa č. 102/2014 Z. z., postupovať podľa doterajších predpisov a postupovať v zmysle ustanovenia § 100 ods. 1 Obč. zák., kedy súd na premlčanie prihľadne len na námietku dlžníka, odvolací súd poukazuje na stanovisko Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave k výkladu § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré prijal na svojom rokovaní dňa 5. 2. 2015, z ktorého senáty občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave v zmysle § 17 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z. z. v rámci zjednoteného výkladu vychádzajú. V predmetnom stanovisku, ktoré bolo prijaté k otázke výkladu § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. vo veciach navrhovateľa, ktoré dopadá aj na prejednávanú vec, bol prijatý záver, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. účinné od 1. 5. 2014 je možné aplikovať aj na konania začaté pred jeho účinnosťou, t.j. aj na konania začaté pred 1. 5. 2014. V odôvodnení je osobitne akceptovaný právny názor, podľa ktorého napriek tomu, že samotné premlčanie má hmotnoprávny charakter, procesná povaha citovaného ustanovenia § 5b vyplýva z jeho samotného znenia, ktoré ustanovenie normuje predovšetkým a najmä procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. Na jeho základe sa súdu ako orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, ukladá povinnosť v súdnom konaní z úradnej povinnosti prihľadieť na premlčanie v spotrebiteľských veciach, teda ide o konkrétny procesný postup súdu v konaní, čo nasvedčuje procesnoprávnemu charakteru ustanovenia. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa právneho stavu účinného v čase rozhodovania súdu. Preto ak v čase rozhodovania súdu vo veci je účinné ustanovenie § 5b citovaného zákona, súd je povinný ho aplikovať, i keď sa súdne konanie začalo skôr, t.j. pre účinnosťou zákona.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku, že si navrhovateľ návrhom na začatie konania uplatnil nárok zo spotrebiteľskej zmluvy a že odporca má v konaní postavenie spotrebiteľa, odvolací súd uvádza, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave osôb sú upravené v Prepravnom poriadku MHD v Bratislave, ktorý upravuje základné prepravné podmienky pre jednotlivé druhy dopravy, a tým dopĺňa všeobecnú úpravu v Občianskom zákonníku. Prepravný poriadok, ktorého zverejnenie a prístupnosť dopravca zabezpečuje v predajniach cestovných lístkov, v sídle dopravcu, na webovom sídle K..T..sk, na zastávkach, kde sú na to vytvorené podmienky alebo v samotnom dopravnom prostriedku, je pre cestujúceho verejným návrhom na uzavretie zmluvy o preprave osôb podľa Občianskeho zákonníka. To znamená, že aj keď sa cestujúci môže s prepravným poriadkom oboznámiť, nemôže jeho obsah ovplyvniť. Z týchto dôvodov je nevyhnutné, v súlade s pojmovým

vymedzením spotrebiteľských zmlúv, zmluvu o preprave osôb v prejednávanej veci považovať za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Obč. zák., v ktorej je odporca spotrebiteľom.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. V odvolacom konaní úspešný odporca by mal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko si však náhradu trov konania neuplatnil, odvolací súd mu ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.